

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

**Puente, Luis de la
Coloniae Agrippinae, 1616**

Tractatus de modo loquendi de rebus Spiritualibus

urn:nbn:de:hbz:466:1-43347

Tractatus de modo & ratione loquendi de rebus spiritualibus.

CUM veritas medium quoddam teneat, errores verò ab eo ad alterum extremum recedant: oportet non solùm sentire, sed etiam loqui cum moderatione, non ita res exaggerando, & extollendo, ut ad falsum aliquod extremum accedere videamur: quã ob rem necesse est nostros admonere errorum, quos aliqui sunt conati proponere & in vulgus inducere sub forma idiomatis spiritualis, & titulo Orationis ac Mortificationis. Nã absque hac admonitione, non ita erunt in loquendo cauti, ut omninò euitent aliquam affriktionem in loquendo cum illorum verbis & phrasibus, qui re ipsa malè sentiunt. Ad quod vniuersim iuauerit plurimùm de Deo eiusq; rebus, & spiritualibus exercitijs ita loqui, quemadmodum S. Ecclesia Catholica Romana, eiusq; doctores & Sancti loquuntur, ad tuendam & propugnandam veram humilem, & synceram rationem agendi de rebus spiritualibus.

§. I.

DE ORATIONE.

IN PRIMIS non exaggeremus, neque adeò extollamus Orationem Mentalem, ut vocalis silentio omninò inuoluamus; ne videamur tanquam inutilem eam præterire; sed potius simul cum mentali eam commendemus. Et omninò fugiamus modum illum, quo aliqui loquuntur de Orantibus vocaliter, quasi cum quodam contemptu significetur, eos non habere spiritum. Quare attendamus, ut cum Orationem mentalem commendamus, id fiat terminis communiibus, & vsitatis more SS. temperates exaggerationes, nec confricantes

sermones nostros cum illis, qui nunc exsurre-
runt; nec insinuantes, non posse homines absque
mentali oratione vitam ducere, aut in gratia per-
seuerare; neque solam hanc orandi rationem suf-
ficere, ad faciendum aliquem hominē perfectum.

ADDENDVM deinde; Orationem Mentales
non excludere res illas exteriores, quæ virtutem
promouent: qualia sunt opera charitatis, ieiunia,
&c. sed eis potius tanquam fructu suo valde pro-
prio inuari; & ex bono ac feruenti aut remisso-
rum vsu deprehendi veram esse orationem; aut
sub eius specie latere fraudem.

TERCIO, ad hoc Exercitium nominatim val-
de conducere pias imagines, verba Dei, cōciones,
& sanctorū librorum lectionem: quam, quod val-
de sit necessaria, oportet omnibus, qui de hoc Ex-
ercitio agunt, commendare; vnicuique; tamen iuxta
propriam capacitatem. Simplicibus enim, & qui
non cogitant alios docere, sufficit lectio aliquorū
librorum piorum, & vulgariū; quantum scilicet ad
illorum directionem & pietatē promouendam
consilio prudentis Confessarij satis esse videatur.
magis autē Eruditis, & quibus ex Officio incumbit
animas docere ac gubernare, magis necessaria
est lectio Sanctorum ac Doctorum antiquorū, qui
in huiusmodi Exercitijs à Deo fuerunt illustrati:
sine qua lectione non posset quis sufficienter esse
instructus, ad officium tanti momenti recte pre-
standū. Et quamuis experientia sæpe suppleat de-
fectum lectionis: at sola non sufficit, si lectio om-
nino desideretur; sicut neque hæc sufficeret, si ex-
perientia deesset. Et quoniam vtraque est valde
necessaria: vtraque oportet valde commendare.

QVA

QUARTO, cautè agendum esse in persuaden-
dis prolixis orationibus, & nominatim in consti-
tuerdo limite, ac termino duarum aut plurium
horarum; aut cum promissione, quod habituri,
aut percepturi sint magnas consolationes: cum
hic non sit præcipuus Orationis finis; sed ipsum
Deum quærere, ei que placere; morumque refor-
mationem per tale medium obtinere. Nec tamen
occultanda illis est doctrinæ Catholicæ veritas,
quæ est ipsius Christi D.N. eiusque Sanctorum in-
stitutioni conformis: cum scilicet non propterea
necessariæ occupationes studij, Obedientiæ, aut
Charitatis impediuntur, aut sanitas non læditur,
præstare, orationem producere, ei que quantum
ferri poterit incumbere. *Oportet semper orare, ait Luc. 18. 1.*
Christus Dominus noster, & *sine intermissione o- 1. Theff. 5. 17.*
rate, Apostolus. Et secundum hanc doctrinam
Sancti disposuerunt vitam suam. Neque est illis
occultanda veritas promissionis Dei in Scriptu-
ra sua sacra, de gaudijs scilicet, & solatijs, quæ
Deus animabus largitur; & experiri solent, qui
verè, & cum humilitate Deum quærunt, & in fa-
miliari cum eo communicatione perseverant.

QUINTO declarandum est, vniuersim loquē-
do, Orationem non esse tantum pro perfectis; sed
etiam pro imperfectioribus: nec arrogantia tri-
buendum, quod imperfecti aliquid tribuāt Ora-
tioni, & Meditationi, iuxta cuiusque statum: licet
ad contemplationem, quæ vltimus est Orationis
terminus, soli perfecti, & qui mundo sunt corde,
perueniant.

SIXTO. In tradenda doctrina de Oratione,
talem discretionem esse adhibendam, vt habeatur

*Lib. 6. Mor.
6.26.*

tur ratio naturalis talenti, & constitutionis, & status eorum, qui docentur, & aliarum eorum circumstantiarum. Nam (vt S. Gregorius docet) quidam sunt à natura inquieti, & quasi inhabiles, & inepti ad quietem, quam Oratio mentalis requirit. Et tales non debent statim huiusmodi Orationi se tradere; sed actionibus virtutum, vocali Orationi, aliisque deuotionibus, ita vt sensim naturam suam flectant, seque disponant; velicent postea ad mentalem ipsam Orationem accedere. Alij sunt naturá suá apti ad hoc Exercitium: & hi possunt se in eo occupare. in quibus tamen attendenda etiam est Statuum differentia. Nam valdè occupati actionibus exterioribus, ad quas omninò tenentur: aut non possunt Orationi mentali vacare, aut certè interpolatè, & breui temporis spacio: ac propterea id solum eis est tribuendum, quod ferre commodè possunt, & quod eos inuet, vt in virtute conseruentur, & obligationibus satisfaciant: & idem dicendum est de modo & argumento Orationis illi assignando. Sunt enim quidam naturá suá ad eum parum apti, vt non possint assurgere ad excellentias valdè considerationes; & alij, apud quos maiorem vim habent considerationes de amore, & alij de timore: & in vtrisque attendendum est, vt eo modo deducantur, quo magis proficere possint: dando operam, vt vniuersim doceantur dirigere suas meditationes ad vitæ & morum reformationem: nec eo solo contenti sint, quod modum discant de rebus spiritualibus cogitandi; sed simul studeant scire viam, spiritum, & cōscientiæ puritatem adipiscendi per huiusmodi rerum

rerū meditationem : Excitando se ipsos ad magis
 quotidie proficiendum per ipsius Dei gratiam,
 instructionem Orationis, eiusque lumen; vt suis
 Superioribus magis obediētes sint; iniuriarum
 ac defectuum proximorum magis tolerātes; cha-
 ritatem in suos & Extraneos magis exercentes;
 studiosi & amatores stationum magis humilium
 & abiectarum; refrānantes propensionem, ac de-
 sideria altiūs ascendendi, & plus apud homines
 valendi; vincentes tristitiam, quod se videant
 apud alios, quasi in obliuione esse, nec tāti ab eis
 fieri, atque cuperent; magis frangant propriam
 voluntatem, ac desideria obtinendi, quidquid
 appetunt, & statim quidem atque illud vellent,
 nam alioquin turbantur, & in verba incomposi-
 ta erumpunt, nisi pro voto eis eueniat. Hoc mo-
 nitum est valde necessarium: eò quod sint multi,
 qui sub prætextu prolixioris occupationis in co-
 gitandis vijs internis, negligunt, aut certè mi-
 nus, quàm par esset, contendunt proficere, & re-
 formare se ipsos: quæ est deceptio, & illusio
 manifesta. Ex quo prouenit, vt post multos an-
 nos Orationis sint quasi in initio emendationis
 vitæ. Et magis adhuc cæcitas hæc se prodit,
 quia etiam sic decepti, quieti viuunt, & paca-
 ti, nec internis stimulis vrgentur, sed sibi
 ipsis quasi blandiuntur: cum tamen id alijs of-
 fendiculo sit; cedatque in detrimentum eorum,
 qui, ex ignorantia, cum illis, quasi cum viris spi-
 ritualibus agunt, quos existimant, rectè in vijs ac-
 rebus suis progredi.

Cum quis alteri aperit, quæ in oratione sensit,
 non

non solum non errat, si secretum ab illo exigatur, sed potius necesse est illud seruari: nisi cum ipse personis agatur, quae adiuuare, ac dirigere ipsam possint; aut cum Superioribus, quibus, ratione Officij, debet eius conscientia esse aperta, nihil eis occulcando, quod alicuius sit momenti; ac quando ob aliquam aliam causam expedire iudicatur, ut aliquid tale, ad maius Dei obsequium, manifestetur.

ADVERTENDVM etiam, quod Dæmon magis horret Orationis Exercitium, eò cum maiori tentationum numero, & grauitate ad orantes accedere, milleque figuras & colores induere, ut non ab ea retrahat: persuadens sibi, si ab oratione recedamus, etiam à recta vita recedere. Quare non deferri debet huiusmodi Exercitium, nec superstitiosum iudicari. Sed tradendus est tamen modus, quo debeat se gerere, qui orat, cum tales ad sunt tentationes: ita ut non deferens Exercitia sua, Victor contra easdem euadat; & ita se ad has tribulationes ferendas præparet, ac præmuniat, ut non intelligat promitti sibi sensibiles Dæmonum apparitiones: quamuis neque negetur, quod soleat interdum Dominus noster illas permittere in bonum, & vtilitatem suorum Electorum; & simul auxilia, & interiorum lucem dare ad eas tolerandas, & vincendas.

S. II.

De sensis Spiritualibus, & qua ratione Deus animabus se communicet.

PRIMUM, tanquam res certa statuendum est, Deum communicare, & ostendere se animabus in hac vita: non quidem per visionem claram, iuxta ordinariam legem; sed per fidem & gratiam, eiusque effectus: quod si alicui concessum est Deum ipsum in hac vita videre; id fuisse ex priuilegio singulari, quod non est alijs attribuendum, nisi quos Scriptura sacra, aut Sancti insnuant.

DEINDE, hanc Dei communicationem eiusque præsentiam non consistere præcipuè, & essentialiter in rebus sensibilibus: quamuis ex interna Dei communicatione, huiusmodi sensibiles effectus, consolationes, alijsque boni motus, & impulsus sequi soleant: vt propterea huiusmodi sensibiles sensus, & motus non debeant quasi essent Dæmonis illusiones vniuersim contemni: illa enim esset insignis cæcitas, ac deceptio: sed benè sunt attendendi, ac prudenter examinandi iuxta Doctorum & Expertorum virorum consilium; & Regulas, quas Sancti de Spiritibus discernendis tradiderunt.

TERTIO, quamuis huiusmodi sensibiles consolationes, & solatia, Dei sint: non tamen in eis consistit sanctitas; nec tamen ea desiderare sanctitati aduersatur: ita tamen, vt non in eis tanquam in fine sistatur; sed appetantur quatenus ad
benè

benè operandum, & alacriter ad perfectionem tendendum disponunt: nec eadem solatia sensibilia, certa sunt indicia gratiæ præsentis; nec eisdem carere, signum absentis. Quamvis Sancti sapienter soleant eadem ea ponere tanquam gratiæ Dei præsentia in anima indicia, & coniecturas. in hac enim vita nulla possunt esse (viâ ordinariâ) certa gratiæ signa : licet sæpè sint coniecturæ.

QUARTO: de huiusmodi spiritualibus sensibus loquendum est communibus, & vñtatis Sanctorum verbis, nec cum magna exaggeratione; nec sine cautela, ad ea accedendum: nam multi gratiæ detrimenta sunt passi, quod multum illis miserint. Huiusmodi ergo res accipiendæ sunt, tanquam minus principales, & solum, vt ex commendatio vitæ sequatur; & nominatim humilitas & patientia erga proximos, ac desideria eximo corde ferendi contemptus & opprobria hominibus.

QUINTO: quod animæ gubernatio, & directio non debeat esse præcipuè ab huiusmodi motibus, ac sensibus; sed à doctrina Ecclesiæ: & nihilominus certum est Spiritum sanctum coram mouere, ac docere: cuius motus nunquam est bonis moribus contrarius, nec Ecclesiæ sensibus ac doctrinæ: nunquam tamen habendus est talis motus tanquam regula infallibilis, quod sic à Deo id, quod huiusmodi sensus proponit, dum impellit ad aliquid faciendum, aut rejiciendum; & multò minus velle quis debet, aliter per huiusmodi sensum, tanquam per certam regulam dirigere, nisi prius benè examineretur, &

cum alijs, vt prædictum est, conferatur, & consultetur.

SEXTO: quoad fieri poterit danda est opera, ne interiorum sensuum exteriora signa præbeantur, corporis scilicet motibus, & gestibus: nam ordinariè motus, qui à Deo est, trahit ad interiora: licet non aduersetur ei, quod se interdum indicijs externis prodat: quòd si tamen talia externa indicia extraordinaria essent, ac frequentia: censenda essent suspecta, ac proinde reijcienda, nullo modo ea optando, & potius à Deo tanquam magnum beneficium petendum, ne nos per tales deducat vias; sed per planam, tritamque fidelium.

§. III.

*De Mortificatione Ecclesiastica,
& vera.*

PRIMUM explicetur: veram mortificationem, quam Sancti docent, non in eo consistere, vt caro ipsa eneruetur, aut mactetur; nec in magnis doloribus sustinendis, nec in eo, quòd sensus suis operationibus ita destituantur, vt exercere eas non valeant; nec in eo, vt natiuus alius color pereat, & pallor contrahatur; nec in alijs similibus rebus: Sed præcipuè consistit in subijciendo Deo, & moderando cor nostrum, ac voluntatem, & animi perturbationes spiritum oppugnantes: in compescenda scilicet, ac moderanda ira, vt patientes simus, vt iniurias toleremus, calamitates, & aduersos in rebus temporalib. eventus: quales sunt paupertas, ægrotudo, mors filiorum

rum, confanguineorum, & amicorum; in portandis & ferendis oneribus, & imperfectionibus aliorum; imò in ferendo nos ipsos, nostrasque imperfectiones; quas cupimus, sed non possumus exuere, & emendare ita cito, atque vellemus; & idem est de aliorum moribus, qui sunt nostris contrarij, quales sunt sæpè inter parentes, & filios, & ipsos coniuges, inter vicinos & aduenas; inter famulos, & Dominos; Superiores, & subditos; Confessarios & pœnitentès; ac denique in tolerandis omnibus, in omni tempore, in omni occasione, quæ quacunque ratione grauias nobis, & molesta videantur: similiter in moderando nimio honoris appetitu, ferendo patienter contemptu; imò excitandò nos ad ea desideranda; & gaudendum, cum adsunt; & idem est de rebus, & quibusque passionibus, qualia sunt inordinata deliciarum desideria; aut quæ agenda sunt, vt iuxta nostra consilia, & palatum fiant: ac denique consistit in continua quadam virtutum exercitatione, studendo cum Domini nostri auxilio dominari nostris passionibus; & habitus consequi, quibus facile & hilariter faciamus, quod intelligimus illius esse voluntatis, nostrâ abnegatâ; ac deuictâ omnibus propensionibus diuinæ voluntati repugnantibus. Sic enim Sancti intellexerunt, & opere ipso exercuerunt propriam abnegationem, quæ Christus Dominus noster prædicauit: & hoc ipsum est, amplecti & tollere crucem nostram, & Christum sequi, quemadmodum Sancti declararunt.

DEINDE, significetur: non omninò tolli auerelli passiones, sed moderari tantum; ita vt non per-

perueniatur in hac vita ad eum statum & trāquil-
 litatem, vt nulla vnquam carnis rebellio sentia-
 tur, aut passiones non aliquando exurgant, & mē-
 tem oppugnent: (non loquimur de priuatis & sin-
 gularibus priuilegijs) quare necessarium esse, pec-
 candi occasiones euitare. Et hoc nomine cum fœ-
 minis agendum est semper cautè, grauitè, ac bre-
 uiter, & c. quemadmodum optimè docet prima &
 secunda regula sacerdotum nostræ Societatis. Est
 enim stultitiæ genus, sub prætextu mortificatio-
 nis, aliquem fingere se securum in blandis collo-
 quijs, & conuersationibus cum illis, & multò ad-
 hac magis, si ad tactus veniatur à puritate alienos.

TERTIO : benè explicetur in eundem finem
 (quem mortificatione intendimus) præter victo-
 riam internam, de qua diximus (quæ præcipua est
 huius negotij pars) plurimum cōferre etiam cor-
 poris castigationem per externas pœnitentias:
 quæ propterea valdè sunt necessariae, quales sunt
 ieiunia, vigiliæ, disciplinæ, cilicia, asper, & hor-
 ridus vestitus, non dormire in mollī lecto, non
 vti linteis ad carnem; & aliæ huiusmodi, quæ (vt
 diximus) multum conferunt ad corpus spiritui
 subiiciendum: & ad satisfaciendum Deo propter
 culpas proprias, & aliorum, & ob alios bonos &
 sanctos fines. Est tamen aduertendū, quod quem-
 admodum non eadem sunt omnium hominum
 vires, nec ijdem status, aut similes occupationes:
 ita non possunt omnes eisdem pœnitentiæ gene-
 ribus vtī: eò quòd hæc sint corporis debilitati ac-
 commodanda; & studendum, vt status, & occu-
 patio cuiusq; eas adhibere, & ferre possint. Qua-
 te ex hac hominum diuersitate oriri posset, vt

Bb

pœni-

poenitentia, quæ alicui esset modica, alteri esse
 nimia; & contra: ac propterea in huiusmodi poe-
 nitentijs sumendis ordo meritò magna quæ
 cretio est adhibenda. De qua re vniuersim lo-
 quendo, hoc solum dici posse videtur: quod per-
 sonis Religiosis, in statu perfectionis ab Ecclesia
 approbato constitutis, sufficere debet poenite-
 tia eiusdem Instituti; & quam Superiores illi
 permittunt: dando interim operam, vt in eis ce-
 cellant, & progrediantur, quantum ratio videri
 di, & occupationes ferent: accipiendo interim
 tanquam aliquam poenitentia partem, & non
 paruum aliquam mortificationem, quod sit con-
 tentus recepto communitatis vsu in Habitu, Co-
 bo, & Somno: ita vt neque exemptiones, neque
 singularitates, in delicijs, & locis, seu dignitate
 bus quærat (nisi manifesta esset necessitas); & in
 omnibus se ipsum subiiciat præscripto ipsius
 gubernantis. Sæculares personas (in genere lo-
 quendo) expedit allicere, & exstimulare ad ce-
 ternam mortificationem, & poenitentiam: plus
 tamen ad interiorem, & ad abnegationem pro-
 priarum voluntatum, quæ Dei voluntati, eiusque
 ac Ecclesiæ legibus aduersantur: nam vsus, &
 consuetudo peccandi magna est, ac libera; cal-
 gandi verò se, & aliquid patiendi, & abnegandi
 se propter Deum, etiam in rebus licitis, est quæ-
 si nulla: eò quòd per multos annos, multaque
 vijs ad res prohibitas se extenderit. Nihilom-
 nus certum est, cuius hominum generi, & præ-
 cipuè viam spiritus aggredi volentibus, expedit
 (nisi errandi periculo exponi velint) gubernari
 in suis poenitentijs, (quemadmodum in Oratio-
 ne)

ne) consilio Doctorum & expertorum virorum, qui nouerint limites præscribere, intra quos se debeant continere, iuxta suas necessitates, vires corporis, & spiritus, & dispositionem, aut indispositionem internam.

DE NIQVE proponendum, quòd externa poenitentia, & misericordia opera utilia sint, & interdum etiam obligatoria: ac propterea tanquam talia debent valde commendari: supponendo ramen, non debere villo modo sub prætextu incumbendi Orationi prætermitti, quando vel charitas ea exigit, vel præscribit obedientia.

§. IV.

De Obedientia.

PRIMUM, hæc debetur præcipue Dei præceptis, & Ecclesie; & ijs personis, quibus quisque iuxta leges, & statum, in quo versatur, debet subiectionem: quales sunt Prælati Ecclesiastici, & sæculares, parentes, viri & similes: quæ Obedientia & obligationes, quibus omnes in suis statibus obstringuntur, præferri debent constitutis Orationis temporibus, præcipue proximioribus.

DEINDE, esse valde utile, & in sancta Ecclesia vniuersim vsitatum, & vt tale approbatum, vt alij ab alijs Sapientioribus magisque expertis gubernentur, & dirigantur: obstringere autem se voto huiusmodi gubernationi, existentes extra statum Religiosum, etsi aliquando rectè fieri possit: Ordinariè

Bb 2 tamén

tamen id fieri non debere: nisi magna ac diligenti maturitate, & consilio præmissis. Ne tamen hoc est, quod sancti Officij Decretum damnat; sed aliud quid ab hoc diuersum, quod multis malis aditum præbet; affectum, inquam, inordinatum quorundam hominum deceptorum, qui, ut liberius tutiusque dominari possint facultatibus, & ipsis personis poenitentibus, eis suadent, aut etiam cogunt, ut statim, atque ipsis contententur, voto quodam se obstringant, nihil festinatos magni aut parui, etiam ad quod diuina præcepto tenentur, nisi ex ipsorum præscripto, Obedientia. Quamobrem necesse omnino est, præcipuis explicari, quanti sit momenti decima quarta regula Sacerdotum, de non admittenda Obedientia poenitentium: licet ea regula facta sit ob alios sanctos, & iustos fines, valde distinctos ab illis, quibus sanctum Officium suis inductum ad hoc suum decretum constituendum, & promulgandum.

V.

De Confessione, & Communione.

PRIMUM, benè obseruandum, ut quando generalis confessio in casu necessitatis fiat, id fiat, diligenter attendendo, ne cogatur poenitens huic vel illi Confessario eam facere, & multò minùs sibi ipsi: licet meritò debeat commendari, ut viro alicui docto, & magnæ experientiæ fiat. Sed simul declaretur, in quibus casibus tantum esset utilis: & in his liberum relinquatur omnibus, sequi suam deuotionem in eis

instituta, aut prætermittenda; huic vel illi Confessario facienda; & in quibus sit omninò necessarium eam facere; & in talibus vrgeat omninò, & absque vilo scrupulo, vt eam faciant, cum illa tamen cautela, ac discretione, quam diximus. Declaretur item, interdum posse esse magis perniciosam, quàm vtilem talem Confessionem homini, verbi gratia, scrupuloso, & qui iam semel aut sæpiùs præmissis cum debita diligentia præmittendis, iudicio prudentis Confessarij eam fecisset.

DEINDE valdè attendendum, quomodo ijs, qui confitentur, persuadeatur, vt Nostri confiteantur. Maximè verò, ne hoc illis significetur: quod non rectè facient, si alijs confiteantur; item noster Confessarius sit facilis ad permitteudum, vt eius poenitens liberè alteri confiteatur: quod si ille, ipso non monito, alium accederet: ostendat noster, id sibi placere; & ita in hoc habeat longanimitatem, & cordis latitudinem, etiamsi prudenter iudicaret, huiusmodi mutationem ex aliqua poenitentis imbecillitate ortam esse; & ne facilitas hæc poenitentibus annuendi, vt alteri confiteantur, sit illis noua: videant sanctum Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 10. & regulam vigesimam nostrorum Sacerdotum. Et fortè hæc ipsa est causa, cur Tridentinum Concilium statuerit, vt etiam Religiosis libertas hæc daretur, alijs confitendi aliquoties in anno, quàm ordinarijs Confessarijs.

TERTIO, danda opera est, vt nimius poenitentium ad suos Confessarios affectus impediatur,

tur, & è contra: quod si non sufficeret, curandum esset prudenter, vt Confessarius mutaretur, attendita semper personarum qualitate, cæterisque circumstantijs, quemadmodum Regula decima cæcilia monet.

QVARTO, ne Confessarius in eo sit nimis, vt pœnitentes omnia, ipsius iudicio & gubernatione faciant; multoque amplius subterfuge immiscere se ipsorum rerum mutationibus: sed permittat potius, ipsos res suas gubernare: nec velit, illorum Eleemosynas, ipsius manu distribui multoque minùs, si qua esset suspicio, quòd earum aliquas in proprios vsus conuerteret.

QVINTO, diligenter aduertant, quibus frequentior communio concedatur: quemadmodum à Patre nostro Generali nominatum est nobis commendatum: Studendo scilicet moderari nimium communicandi affectum; & vt hæc phrasis: *esuries Domini*, diligenter perpetuetur, præcipuè si de sensibili fame intelligatur, quamuis negandum non sit, affectum amoris factum hoc desiderium adferre, quòd fames appellari potest: quod & rectum est; & causa communionis, quando & sicut oportet: non verò inordinate, aut sæpius in die: nam talis est illusio.

SEXTO: vt in sacra Communione omnes superstitiosæ cæremoniæ euitentur, quales essent plures simul formas accipere, aut vnicam, cum hac aut illa figura; talis, aut talis quæritatis, præter id, quod est in communi vsu; & *claudere oculos*, quando sanctissimum Sacramentum sumitur, aut in sacro Missæ eleuatur, aut similes alia.

SEPTIMO: vt phrasis illa modusq; loquendi extirpentur, quibus aliqua vti solent: communica hodiè pro me, quia ego non possum; alio die ego pro te communicabo; offeras pro me hanc communionem, &c. nam ex huiusmodi loquendi modo colligere liceret, tales communicantes irasentire, & existimare, vt quisque pro altero satisfaciatur, etiam in communionem, quæ fit ex obligatione; & eos quoad hoc non discernere inter communionem, & sacrificium Missæ: & idem intelligitur de Missæ auditione, si dicatur: audi nunc pro me Sacrum, ego alio die pro te audiam: nam quæ posset dicere: confitere hodie pro me; & ego alio die pro te confitebor. Non tamen propterea impedimus, quo minus alter possit alteri applicare operum suorum satisfactionem, & impetrationem.

§. VI.

De Matrimonio, Castitate, ac Religionibus.

PRIMUM, vt moneantur, ne votum Castitatis foeminis consulatur, nec ordinariè approbetur absque magna cautela, & consideratione: & multò magis attendatur, ne votum non nubendi in sæculo mansuris consulatur. Videant nostri Confessarij Regulam vigesimam tertiam Sacerdotum, & ita nostri de Castitate loquantur, vt non possit ex eorum verbis accipi occasio cogitandi, aut dicendi, reprobari à nobis tãquam malum coniugium.

Deinde, ne cõsulatur, nec ordinariè approbetur,

vt foeminae habitum induant Beatarum, quae
tota vita gestent, non suscepto statu Religio-
Perpendatur quoque valde vigesima quinta Regu-
la Confessariorum, quae prohibet, genus alicuius
vestimenti, aut particularis coloris alicui potes-
tenti praescribi. Multoque magis caueant, ne
ingerant in constituendo ordine, & gubernatio-
ne familiae minutim, & in rebus particularibus,
vt superius etiam monuimus; & similiter foemi-
nis statuentibus castè viuere, & ad aliquam pro-
pendentibus Religionem, ad quam aptae esse ve-
deantur, ne talia desideria illis dissuadeantur, in-
ducendo, verbi gratia, ad habitum Beatarum in-
duendum; aut ad manendum in saeculo sine illo,
nisi fortè rarissime alicui foeminae, attenta eae
aetate, securitate, & particularibus alijs circum-
stantijs.

TERTIO: vt nostri de alijs Religionibus, et
rumque Exercitijs, & vita; & maxime de earum
Institutijs benè semper loquantur, & praecipue
nunquam de Religionibus foeminarum ita loquan-
tur, vt velint aliquas virgines à tali Instituto am-
plectendo auertere, aut terrere.

QUARTO: vt de ipsa nostra Religione vniuer-
sim, ac de rebus nostris, & nominatim de nobis
ipsis: verè & humiliter sentiamus; parum & raro
intus aut extra domum de eis loquamur; multo
verò minùs eas exaggeremus, & extollamus, quae
si nostram Religionem alijs; aut nos ipsos alijs re-
ligiosis praeferamus. Et inter agendum cum secularibus,
adhuc amplius decet nos continere: ita vt ex
nullo indicio possint occasione sumere cogitandi,
quod velimus nobis quasi viam spiritus attribuere,
& alijs

& alijs p̄ripere ipsam sanctitatē, eiusq; directio-
nē & Magisteriū. Eandem curā adhibere oportet
in loquendo de his rebus: de ingenijs scil. homi-
num Societatis, de exacta ratione studiorum, de
multis Subiectis, quæ illam ingrediuntur, & eo-
rum dotibus & facultatibus, de insignibus Con-
cionatoribus, de magna ad nos confluentium fre-
quentia, de Prælati ac Dominis nobis addictis;
de acceptione bonoq; loco, quem etiam apud
plebem habemus; de fructu, quem nostri faciunt
in Indijs Orientis & Occidentis &c.

HÆC sunt monita prudentis huius Magistri
ad homines huius Societatis, quæ pro tempore,
quo illa tradidit, valde fuerunt oportuna, & om-
nibus sunt semper magni momenti,

CAPVT XXXIV.

*QVO ZELO LITERIS SVIS AB-
sentes iuuabat, & quantam prudentiam
& efficacitatem in eis ostendebat,
subijciuntur aliqua exempla
valde spiritua-
lia.*

VAMVIS P. Balthassar valde
effet notus in Castillia, in qua
plurimos habebat filios spiri-
tuales, variasq; personas, quæ
res suas libenter illi communi-
cabant: non tamen charitatem
ac Zelum suum angustabat ad

Bb 5

proxi-